

Ordlista

Akvifer Ett eller flera lager under markytan, av berggrund eller andra geologiska skikt, med tillräcklig genomsläpplighet för att medge betydande strömning av, eller uttag av, användbara mängder grundvatten.

Grundvatten Det vatten som finns i den del av marken där alla porer är fyllda med vatten (den mättade zonen) och med ett tryck som motsvarar det atmosfäriska trycket eller högre. Begränsas uppåt av grundvattenytan och markvattenzonen.

Grundvattenbildning Sker genom att den nederbörd som inte tas upp av växtlighet eller avdunstar, tränger ned genom jordlagren eller berggrunden och skapar en mättad zon.

Hydraulisk Konduktivitet Ett mått på markens (jordlagrens eller bergets) vattengenomsläpplighet, vilken främst beror av porstorlek och sprickförekomst. Mäts som den mängd vatten som kan rinna igenom marken på en viss tid. Ett vanligt mått är m/s.

Hydraulik Vattenföring.

Hydraulisk lagringsförmåga/storativitet Den volym vatten som kan tillföras eller frånföras en akvifer per ytenhet och nivåförändring.

Isolinje En linje utlagd på en karta som följer punkter med samma värde, t ex höjd över havet eller gräns mellan olika intervall.

Isälvsediment Avsatt material, sten, grus, sand som transporterats med smältvatten och avsatts under avsmältningen av inlandsis

Klorid En jon som bl a ingår i olika slags salt och som används som ett mått på salthalt i vatten.

Kinematisk porositet (uttryckt i %) Por-, hål- och sprickvolym där vatten kan strömma fritt i grundvattenzonen.

Kvarstående reservoar Den reservoar som återstår då vegetationsperioden är slut innan grundvattenbildningen börjar igen. Uttrycks i andel i % av den maximala mängden lagrat grundvatten

Mediankapacitet Mått på uttagsmöjlighet i en vattentäkt eller akvifer, anges ofta i l/h och är ett genomsnitt (mittenvärde) av uppmätta eller beräknade och sorterade data (l/h) där 50 % ligger högre och 50 % ligger lägre.

Relikt saltvatten Saltvatten som stängts in i berg eller jordlager efter att havet dragit sig tillbaka sedan istiden. Ligger på grund av högre densitet under ett sötvattenmagasin/akvifer och kan orsaka förhöjd salthalt i en akvifer eller brunn. Se även *Saltvatteninträngning* och *Uppkoningsseffekt*.

Saltvatteninträngning Inträngning av saltvatten till en akvifer eller brunn från antingen havet eller från en underliggande depå av sk relik saltvatten.

Specifik kapacitet Kvoten av flöde(uttag)/avsänkning. Det framräknade värdet är ett mått på en brunns effektivitet. Ofta så minskar den specifika kapaciteten över tid till dess att jämvikt har uppnåtts. I verkligheten kan den variera starkt under ett avsänkingsförlopp. I detta sammanhang så är den specifika kapaciteten beräknad som antal liter per timme och meter vilket ger ett jämförelsemått på brunns kapacitet viktat mot brunns borrhjup.

Influensradie Det cirkulära avstånd från en brunn där någon avsänkning inte längre kan påvisas som följd av ett uttag ur en brunn.

Uppkoningsseffekt Uppåttrörelse av saltvatten (ofta av relik ursprung) i en akvifer till följd av pumpning av grundvatten.

Vattensäkerhet FN:s förslag till definition av en säkrad tillgång av dricksvatten av tillräcklig kvalitet och kvantitet, uttryckt som: *Befolkningens förmåga att skydda hållbar tillgång till tillräckliga volymer av tjänligt vatten för att upprätthålla försörjning, människors välbefinnande och socioekonomisk utveckling, för att säkerställa skydd mot vattenburna föroreningar och vattenrelaterade katastrofer och för att bevara ekosystem i ett klimat av fred och politisk stabilitet*